

Ny uppsats:

Seth Jansson: Båtfyndet från Avafjärden. Umeå universitet, institutionen för arkeologi. C-uppsats. 68 sid 18 pl. Handledare: undertecknad.

Det 1926 bärgade fartyget från Löfvångers innerfarled i Avafjärden, norra Västerbotten är med sin C-14 ålder 1480-1490 e Kr det äldsta säkert daterade skeppsfyndet längs hela Norrlandskusten, undantagandes Björkebåten från Gästrikland, Nordens äldsta järnlinkade båt.

Seth Jansson har nedlagt ett betydande arbete på att dokumentera de delar som bärgades till Skellefteå museum. Med tanke på att upptagningen gjordes utan skisser, planer eller ens anteckningar (dock finns några foton av värde) är det en prestation att komma fram till ett försök till rekonstruktion - vilket i och för sig kan diskuteras (krympningens effekter, brist på egentligt topptimmer m m ).

Uppsatsens mål är dels att nå fram till en enkel skeppsteknologisk definition, dels att dokumentera den maritima miljön kring fyndplatsen, dels att ge en kort presentation av den historiska bakgrunden. Dessa mål uppfylls utomordentligt väl i detta stadium av undersökningen.

Man kan naturligtvis anföra en rad diskutabla ting i denna uppsats (speciellt spannterminologin). De är dock alla mindre betydelsefulla än det faktum att någon på ett övergripande sätt äntligen tagit sig an fartygsfyndet - en som man hoppas effektiv inledning till båtarkeologin i övre Norrland. Uppsatsen är ett pionjärarbete också i det att den är den första vetenskapliga uppsatsen i ämnet vid Umeå universitet.

Dock måste här påpekas att i det komparativa medeltidsmaterial felaktigt medtagits fyndet från Eltang vig i Danmark. Jansson anför Skovs gamla datering till 1200-talet men nämner inte Crumlin-Pedersens omdatering till tidig vikingatid, 800-tal.

Dessutom missas i sammanfattningen en uttalad mening om Avafjärdsfartyget är ett i första hand rodd- eller segelfartyg, speciellt egendomligt som rekonstruktionsförslag och övrigt material tecknar in segel och t ex kölsvinets (möjliga) placering.

Försiktiga generaler skynda långsamt: Jansson vill bara visa att fartyget är avsett för last. Men det är ju inte så originellt.

CW(red)